

Green Deal Circulair Terreinbeheer i.o.

Astrid Meier
20 april 2016

Partijen

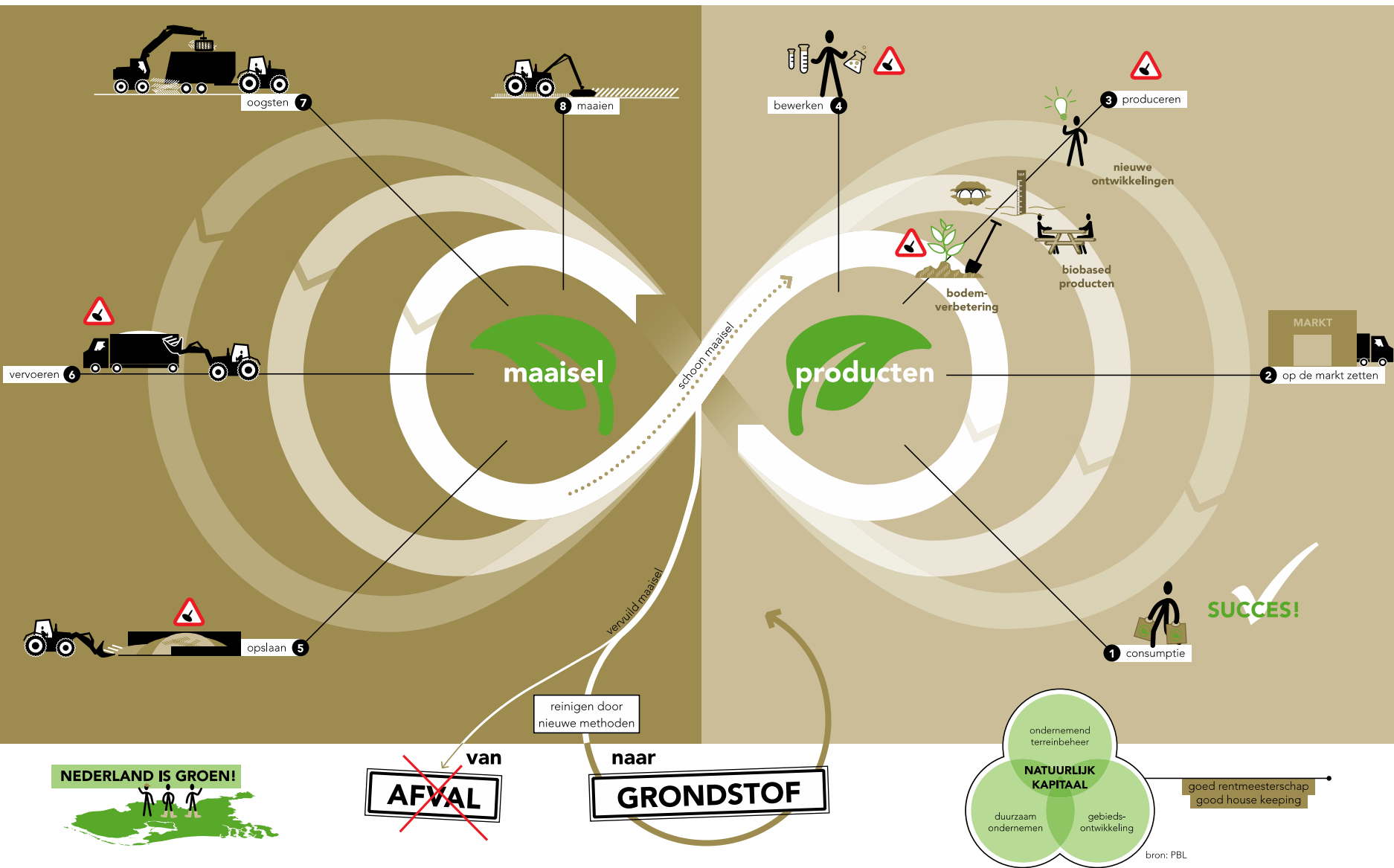
№	Naam	Organisatie
1	Astrid Bout	RWS Oost Nederland
2	Petra Bakker	RWS Water, Verkeer en Leefomgeving
3	Bas de Leeuw	RWS Business Unit Natuurlijk Kapitaal (BUNK)
4	Anouska ten Have	WS Rijn en IJssel
5	Lonneke Schilte	WS De Dommel
6	Harm Beekhuis	WS Vallei en Veluwe
7	Mirjam Beekman	WS Drents Overijsselse Delta
8	Gerrit Meijerink	WS Vechtstromen
9	Stephan van Orsouw	WS Aal en Maas
10	Connie Dekker	WS Zuiderzeelank
11	Peter Horsmeijer	HH Hollands Noorderkwartier
12	Vincent van Rheenen	HH De Stichtse Rijnlanden
13	Jan Roelsma	Wetterskip Fryslan
14	Ernst Jan Mulderij	Gemeente Apeldoorn
15	Wim Wormgoor	Gemeente Berkelland
16	Jolanda van Rensch	Gemeente Renkum
17	contactpersoon Gerrit Meijerink	Gemeente Hof van Twente
18	contactpersoon Gerrit Meijerink	Gemeente Wierden
19	contactpersoon Gerrit Meijerink	Gemeente Twenterand
20	Leon Claassen	Provincie Gelderland
21	Bert Dijkstra	Provincie Overijssel
22	Rita Braam	Gastvrije Randmeren
23	Wim Bles	Staatsbosbeheer
24	Geert de Groot / Marc Klieverik	Kadaster (LTO / DAW) / RVO
25	Arno Peekel / Peter Baltus / Bouwe Bakker	ZLTO / LTO Noord / DAW Fr., Gr., Dr.

№	Naam	Organisatie
26	Henri Holster	ELAN gebiedscollectief agr. natuurver. ZO Friesland
27	Jurgen Neimeijer	Agrarische Collectieven Overijssel
28	Yvette Ruessen	3 Gelderse Agrarische Collectieven
29	Henk Smith	Boeren Natuur (koepel Agr. Coll.)
30	Titia Wolterbeek	Vlinderstichting
31	Hans Massop	Natuurmonumenten
32	Saskia Veldman	De Lelystadse Boer
33	Bas Worm	Deltaplan Hogezandgronden
34	Wim Wassink	Lumbricus (kennisprogr. Deltaplan Hogezandgronden)
35	Raymond Bolink	Pareco
36	Annewil Hooijer	Hooijer Renkum
37	Geert van Boekel	NewFoss
38	Michelle Talsma	STOWA
39	Brecht Caspers	Radboud Universiteit Nijmegen
40	Emiel Iferink	Hogeschool Van Hall Larenstein
41	Gerard Korthals / Bert Annevelink / Boop Spijker	Wageningen UR
42	Martin Junginger	UU
43	Jaap van Hal	ECN
44	Rutger van der Brugge	Deltares
45	Wim Dijkman	CLM Onderzoek en Advies
46	Peter van der Knaap / Harm Smits	Ministerie EZ - Programma Ruimte en Regels
47	Eliëne Vries / Herman Walhaus	Ministerie & M&M DGMI

CIRCULAIR TERREINBEHEER

NATUURLIJK KAPITAAL NAAR WAARDE GEREGLD

CIRCULAIR TERREINBEHEER

MAAISEL: STAPPEN IN DE KETEN

- Opslaan**
Maaisel mag niet langer dan 6 maanden worden opgeslagen (Activiteitenregeling).
- Borging kwaliteit** door wijze van opslag.
- Vers maaisel vervoeren**
Maaisel mag niet verder dan één kilometer worden vervoerd (Vrijstellingsregeling Wet milieubeheer).
- Borging kwaliteit grondstof** door wijze van vervoer.
- Oogsten**
Borging kwaliteit grondstof door de wijze van bedrijfsvoering (bijv. maaisel op tijd vervoeren).
- Maaaien**
Borging kwaliteit grondstof door de wijze van bedrijfsvoering (bijv. op tijd maaaien).

Toelichting

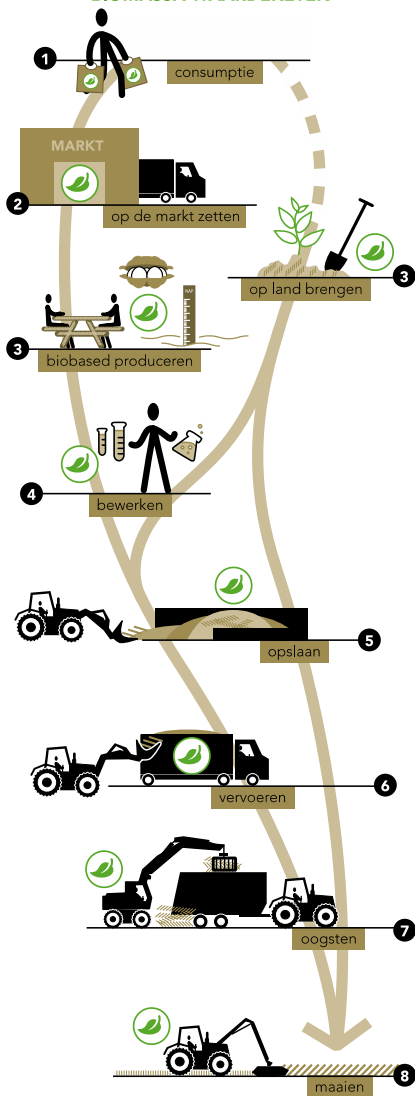
De lemniscaat geeft drie verschillende ketens weer die worden doorlopen bij circulair terreinbeheer. De linkerlus geeft het omgaan met maaisel weer en de rechterlus het benutten ervan tot product.

Bij elke stap zijn er juridische belemmeringen (aangegeven met). **Vigerende wet- en regelgeving vormt een punaise in de schoen, die pijn doet bij het nemen van nieuwe stappen op weg naar een circulaire economie.**

De eindproducten stellen strikte eisen aan de grondstof en tussenfabricaten. Daardoor gaan de stappen in de waardeketen gepaard met verschillende kwaliteitscontroles (.

NATUURLIJK

BIOMASSA WAARDEKETEN

KAPITAAL

MAAISEL: WAARDEVOLLE GRONDSTOF

Nederland is een groen land. Naast natuurgebieden en talrijke weilanden zijn er veel groene zones zoals wegbermen, dijken en oevers. Deze zones worden regelmatig gemaaid, waarbij biomassa vrijkomt. Dit maaisel vormt een waardevolle grondstof voor diverse producten.

In de jaren '80 van de vorige eeuw was veel maaisel vervuild door de industriële ontwikkeling. Er werd wet- en regelgeving opgesteld, waardoor er rondom biomassa een 'afvalstoffen' economie is ontstaan.

Mede dankzij schonere auto's en industrieën is anno 2017 meer dan 90% van het maaisel schoon en van goede kwaliteit. **Waarom wordt maaisel dan niet bestempeld als grondstof?** Dit past bij het bereiken van een circulaire economie, wat hoog op de agenda staat. Een economie waarin gereedeneerd wordt vanuit de waarde van 'natuurlijk kapitaal' en waarin Nederland een goed rentmeester is van de aarde.

BIOMASSA ALLIANTIE

Vanuit deze gedachte is de 'Biomassa Alliantie' opgericht, bestaande uit terreinbeheerders, overheden, kennisinstituten en bedrijven.

De Biomassa Alliantie heeft het initiatief genomen tot een Green Deal Circulair Terreinbeheer, waarin ruim 40 partijen samenwerken. Samen werken zij aan concrete stappen in de ketens: van verzamelen van maaisel tot het op de markt zetten van een duurzaam product!

RWS Oost Nederland RWS Water, Verkeer en Leefomgeving RWS Business Unit Natuurlijk Kapitaal (BUNK) Waterschap Rijn en IJssel Waterschap De Dommel Waterschap Vallei en Veluwe Waterschap Drents Overijsselse Delta Waterschap Vechtstromen Waterschap Aa en Maas Waterschap Zuiderzeelank Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden Wettelijk Fryslan Gemeente Apeldoorn Gemeente Berkelland Gemeente Renkum Provincie Gelderland Provincie Overijssel Gastvrije Randmeren Staatsbosbeheer Kadaster (LTON / DAW) / RVO ZLTO / LTO Noord / DAW Fryslan, Groningen, Drenthe ELAN (gebiedscollectief agr. natuurver. ZO Friesland) Agrarische Collectieven Overijssel 3 Gelderse Agrarische Collectieven Boer en Natuur (koepel Agr. Coll.) Vlinderstichting Natuurmonumenten De Lelystadse Boer Deltaplan Hoge Zandgronden Lumbricus (kennisprogramma Deltaplan Hoge Zandgronden) Parenco Hooijer Renkum NewFoss STOWA Radboud Universiteit Nijmegen Hogeschool Van Hall Larenstein Wageningen UR Universiteit Utrecht Energieonderzoek Centrum Nederland Deltares CLM Onderzoek en Advies Ministerie EZ – Programma Ruimte in Regels Ministerie I&M – DGMI

GREEN DEAL

PRODUCTEN: STAPPEN IN DE KETEN

- Consumptie**
Borging kwaliteit eindproduct (productcontrole).
- Op de markt zetten van eindproducten**
Borging kwaliteit eindproduct (productcontrole).
- Op land brengen (bodembetering) of produceren (biobased producten)**
Bij gebruik van maaisel voor bodembetering, kan het zijn dat (een % ervan) moet worden opgenomen in de mestboekhouding (Meststoffenwet).
- Borging kwaliteit** (half)fabriacaat.
- Bewerken van de biomassa tot (half)fabriacaat**
Maaisel mag niet langer dan 9 maanden worden opgeslagen (Activiteitenregeling).
- Borging kwaliteit** maaisel door wijze van opslag.

Toelichting

Maaisel kan worden benut voor verschillende doelen zoals:

- Bodem(structuur)verbetering
- Productie van biobased producten, zoals bodembeteraars, karton, peilschalen en picknickbanken
- Kansrijke nieuwe ontwikkelingen

Green Deal

Het belangrijkste streven van de Green Deal is dat maaisel naar waarde wordt geregeld door:

- Maaisel niet langer als afval te bestempelen (Wet Milieubeheer).
  - Maaisel naar waarde te schatten in de mestboekhouding (Meststoffenwet).
- Op weg hiernaartoe wil de Green Deal op korte termijn bereiken dat:
- Maaisel over maximaal 10 kilometer kan worden vervoerd (Vrijstellingsregeling).
  - Maaisel 1 jaar kan worden opgeslagen (Activiteitenregeling).

Uiteraard blijven binnen de Green Deal de milieuvrijheidseisen geborgd.

Biomassa Alliantie, januari 2017

Voor deelname/informatie: info@circulairterreinbeheer.nl

Tekst: Bureau Landwijzer

Ontwerp: Studio Ilva